

Diari de l'Exposició Agrícola de Lleida

Suplement de "Vida Lleidatana"

L'Exposició, fruit de l'amor a Lleida

Acceptada per l'Ateneu la conveniència, si no la necessitat, d'una actuació de cara a la riquesa econòmica de Lleida, es plantejà naturalment el problema de l'eficàcia, tota vegada que era presumible havia de tenir poca durada aquesta incursió per camps no massa propicis.

A la ment de tots els dirigents de l'entitat hi havia el record d'una Exposició de Maquinària Agrícola portada a terme per la Confederació Sindical Hidrogràfica de l'Ebre. Tots sabíem com havia estat profitosa i eficaç aquella manifestació en la que Lleida esdevingué un element passiu tota vegada que el cost de la mateixa anà a càrrec de l'entitat patrocinadora. Es pensà recollir l'optimisme nascut a l'empar d'aquella manifestació de cultura i de progrés per a donar estabilitat a ço que entengueren havia d'esdevenir normal en una ciutat centre d'extenses comarques en plena transformació i en ple afany productiu, i era lògic que així pensessin nostres ateneïstes tota vegada que de l'esforç portat a terme l'any 1921 per la mai prou ponderada Mancomunitat de Catalunya, Lleida no en sabé treure un resultat pràctic, ni la fermaça d'una acció aleshores començada. Anant més lluny, bastava recordar què en sorgí d'aquella exposició de productes agrícoles lleidatans de darreries del segle passat per a conveñe's de la conveniència d'actuar en determinat sentit, i d'actuar-hi persistentment.

Si a això s'hi afegeix l'interés essencial de l'entitat de moure's tothora de cara al poble i a son benefici, fàcilment es veurà que l'Ateneu no tenia altra solució que promoure exposicions agrícoles i a base d'esdevenir l'agent motriu, però fent que esdevinguessin obra de la ciutat sencera; a tal extrem, que la mateixa entitat organitzadora quedés refosa en qualsevolga de les múltiples organitzacions a que el certamen havia de donar lloc.

Calia aleshores trobar l'home treballador, i amant de l'agricultura que s'amarés de l'anhel d'Ateneu, un home que imprimís caràcter a la tasca que calia emprendre, i que ensems oferís la suficient garantia per a entregar-s'hi de ple i fonde en un sol entusiasme, el que ell hi aportés i els que l'entitat de cultura li oferia. L'home sorgí, era nostre caríssim amic En Joan Filís, lleidatà de soca i arrel, d'aquells que saben enyorar-se quan s'adonen que alçant els ulls no els serà donat contemplar la Vella Seu escarnida, i amb ell, sortiren els treballadors ignots que en el mateix silenci havien de trobar la màxima delectança, treballadors que cada dia esdevenien més, fins a convertir la tasca d'organització en una labor en la qual hi eren les més rellevants figures de la ciutat, les entitats totes a través de representacions, el comerç, la premsa, l'indústria, és a dir, Lleida.

ANTONI BERGÓS.

ISIDRE MOLES MESTRE - DIRECTOR

L'Agrupació Coral de Música antiga

Per aquesta tarda està anunciat el concert a càrrec de l'«Agrupació Coral de Música Antiga», que ha despertat el natural interès; les obres a executar van aplegades en tres parts dedicades a la cançó popular catalana, al motet i al madrigal i la cançó, respectivament.

No dubtem que el públic de Lleida sabrà respondre a l'esforç dels organitzadors i s'apressarà a assistir al concert de la notable agrupació. Les veus de la qual — ha dit un diari barceloní — són ben timbrades i el conjunt equilibrat.

Organització de l'Exposició

Comissió organitzadora

President

Don Joan Filís Vallespí, Propietari, membre de la Comissió d'Eixamplis de l'Excel·lentíssim Ajuntament de Lleida.

Vocals

Don Enric Arderiu Hospital, Ex-president de l'Ateneu, Llicenciat en Filosofia i Lletres. Professor del Col·legi Ibèric; D. Josep Caberol Suriaca, Tresorer de l'Ateneu, Professor de l'Escola de Ferrovianis; D. Francesc Biosca, Ex-president de Secció de l'Ateneu, Doctor en Medicina; D. Xavier Jaques Pinyol, President de la Secció de Ciències Exactes i naturals de l'Ateneu, Llicenciat en Farmàcia; D. Josep Morell, Horticultor, Empleat de l'Excel·lentíssima Diputació; D. Pere Roca, Perit Industrial afecte al Servei d'Obres Públiques de la província. D. Francesc de P. Morera Gatell, Arquitecte Municipal; D. Ricard Vila, Membre de la Junta Directiva de l'Ateneu, Veterinari Municipal; don Estanislau de K. Montaña, Vice-president de la Secció de Belles Arts de l'Ateneu, President de l'Associació de la Premsa, Director d'«El País»; D. Joaquim Serra Vila, Secretari de l'Ateneu, Catedràtic de Filosofia de l'Institut General i Tècnic; D. Josep M.ª Alvarez Pallàs, President de la Secció de Literatura i Història de l'Ateneu, Cap del Negociat de Governació de l'Excel·lentíssim Ajuntament de Lleida, President de l'Aeri Club.

Secretari

Don Antoni Bergós Massó: Ex-president de l'Ateneu, Enginyer Agrícola Diplomada de la Mancomunitat de Catalunya, Advocat.

Comissió Administrativa

President

Don Joan Filís Vallespí.

Tresorer

Don Xavier Jaques Pinyol.

Comptador

Don Josep Caberol Suriaca.

Secretari

Don Antoni Bergós Massó.

Vice-secretari

Don Josep Morell.

Comissió de Reglament

President

Don Joaquim Serra Vila.

Vocals

Don Xavier Jaques Pinyol i Don Josep Morell.

Secretari

El de la Comissió Organitzadora.

Comissió de Concurs de Cartell Anunciador del Certamen

President

Don Ricard Vila.

Vocals

Don Joan Filís Vallespí i D. Josep Caberol.

Secretari

El de la Comissió Organitzadora.

Els actes d'ahir

Amb una puntualitat que fa honor a la organització, ahir tingué lloc la solemne inauguració del Certamen.

A tal efecte, a tres quarts de dotze en punt, la comitiva integrada per tot el Comité d'Honor al cap del qual hi anaven totes les autoritat lleidatanes, llevat de l'Excm. Sr. General Governador, que hi envià un representant, es traslladaren cap als Jardins Municipals, passant per l'Avinguda de Blondel i carrer Major.

Entre tant, una sèrie de petards anava anunciant a la ciutat que s'anava a procedir a l'aperturá i la Banda Provincial amb ses tocatés donava una nota d'alegria. Una immensa generació presencià la desfilada del Comité d'Honor.

Així que tant lluïda comitiva passà el pont i enfocà els Camps Elisis, una formidable traca advertí a la nombrosa concurrència que hi havia als Camps Elisis la imminència de l'Acte Inaugural.

Als Camps Elisis esperaven els Jurats, Comissió Organitzadora, de Festes, de Propaganda, etc., i el Comité de Direcció. El Sr. Morera s'avançà a saludar al Comité d'Honor i seguidament continuaren tots plegats cap al Teatre Municipal.

Arribats que foren a l'entrada del Teatre, el Sr. Filís, President de la Comissió Organitzadora, pronuncià un discurs entregant a l'Excm. Sr. Batlle de Lleida el Certamen, fent després ús de la paraula l'Excm. Sr. D. Domènec Pinnell, Alcalde de Lleida qui acceptà l'entrega en bells paràgrafs en els que hi

alternà la bella parla castellana i la nostra amada llengua.

Acte seguit la Comitiva, entrà al Teatre i resseguí tots els stands. L'aspecte que ofería el Teatre era formidable, i gent entesa en aquesta mena d'exposicions i que s'han presentat en concursos internacionals advertien la l'importància de nostra Exposició i la bellesa i abundor de plantes i flors exposades.

Després les autoritats i invitats seguiren les altres Seccions del Certamen, tenint per a tots els expositors paraules d'afecte.

A la tarda la gentada que ha desfilat pels Camps Elisis ha estat imponent, i seguint també el mateix ordre que presideix el Certamen, a dos quarts de cinc, hora anunciada, s'ha procedit, no sense dificultats, a tancar l'exposició.

A les quatre de la tarda i en honor dels col·legis públics que visitaven l'Exposició, es disparà un escaient castell de focs japonesos que foren molt celebrats per la gent menuda.

Al vespre i a la plaça de la Llibertat, el «Foment de la Sardana» donà la primera audició, que es veié també molt concorreguda.

En resum, l'acte inaugural, fet en mig d'un dia clar de tardor i amb un cel blau ple d'encantament, ha esdevingut superior a tota previsió. Lleida s'ha percatat de la importància del Certamen i ha ajudat a través de tots els elements representatius de la mateixa, la íntima joia que experimenta acollint manifestacions d'aquesta naturalesa.

Discurs del senyor Joan Filís, President de la Comissió Organitzadora a l'acte d'apertura

Excelentísimos señores:

Señores:

Nuevamente, el encargo que un día el «Ateneo Leridano» me confirió al rogar llevase a cabo juntamente con otros elementos de la entidad organizadora la realización del presente Certamen, ha tenido plasmación.

No han sido pocos los desvelos de la Comisión Organizadora que en este mismo acto declina su actuación para que otro Comité sea el que cuide del orden y de la organización de cuanto hoy le ofrecemos, pero si bien es verdad no han sido pocos los desvelos, y muchos los cuidados por todos mis compañeros compartidos, es lo cierto también que este año ha podido ser llevada a cabo la labor con una mayor tranquilidad de espíritu y con una más vasta amplitud de medios.

Mayor tranquilidad de espíritu hemos dicho, por haberse lanzado la ciudad a proteger y amparar esta clase de manifestaciones, que son entre todas, las que más se encajan a la vida y el temperamento de la ciudad, tan hermanado y unido con la agricultura y sus hombres; el despertar de la ciudad, ha hecho que nuestros entusiasmos se vieran aumentados siendo fácil el logro del esplendor que ofrece el presente Certamen.

Amplitud de medios gracias a la Junta Social del Canal de Aragón y Cataluña, y a la Cámara Oficial Agrícola, primero, y luego después como resultado de las generosas gestiones llevadas a cabo por esta Cámara, a la subvención

otorgada por el Excmo. Sr. Ministro de Economía, que han venido a sumar sus aportaciones a la protección de las Corporaciones leridanas, de algunas entidades y particulares. Así, la Comisión Organizadora ha podido satisfacer juntamente con el compromiso de organizar el Certamen, la realización de las suspiradas fiestas de otoño para las que la ciudad se muestra propicia, y, juntamente con las manifestaciones técnicas, los concursos y las conferencias, se podrán ofrecer a Lérida, festejos de carácter popular y otros que suponen elevada ambición de arte y van a satisfacer más delicadas exigencias del espíritu.

Nuestra misión ha quedado cumplida, nuestro entusiasmo satisfecho, pero en nuestras conciencias se abriga una pequeña sombra que no quisiéramos silenciar por más tiempo, y por ello, por que de Lérida se trata, y a nuestra riqueza hace referencia, y por que como íntima requiere la doble austeridad de la lengua vernacular, en catalán pronunciaré estas palabras, hijas del mismo amor que la ciudad de Lérida a todos nos mueve:

L'Exposició d'avui com la d'ahir, com ho foren temps enrera les de la mai prou lloada Mancomunitat i la de la Confederació de la que tants benifets n'espera el país, cal que acabi de mostrar-se als ulls de nostra gent com un espectacle fugisser; precisa que elles tinguin la pertinent ordenació que suposa sempre tota obra, per a que aquesta esdevingui alligonadora, i, a tal efecte, és precís que amb la persistència en la

tasca hi vagi una major orientació tècnica que en nosaltres no es podria exigir.

Precisava primer, que els agricultors i les cases que forneixen elements de progrés a l'agricultura i a ses indústries derivades girassin els ulls vers la ciutat del Segre; calia que unes manifestacions llampants escridassessin la gent per tal que el nom de la Ilerda vetusta furgués en tots els esperits; però avui que això s'és aconseguit, cal que les manifestacions de nostra puixança econòmica i de nostra riquesa espiritual donguin els seus fruits i serveixin per a orientar a nostra pagesia, que per lo mateix que està agafada la terra, està dotada de sàvia prudència, i esdevé, fugint dels trontolls a que les col·lectivitats sovint es veuen, el major potencial de progrés de nostre poble, i base ferma del seu sosteniment.

Precisa, doncs, que aquesta tasca avui dirigida per l'Ateneu, la portin a terme altres entitats més encaixades amb aquesta mena de manifestacions, que les nostres organitzacions econòmiques no distreguin els seus esguards de ço que la ciutat lleidatana pot arribar a ésser el dia que la seva agricultura i la seva ramaderia assoleixin la plenitud a que forçosament haurà de portar-les una major ordenació en les mateixes, d'acord amb el tecnicisme i promptes a satisfer les més refinades exigències dels mercats consumidors actuals i d'aquells altres que cal conquerir.

Sortosament s'ha iniciat aquesta, no per exigida, pesada feina, la revalorització de nostres pròpies valors s'és començada, i així veiem el bregar de la Junta Social del Canal d'Aragó i Catalunya que cuidant els interessos que li

són propis, l'amor per l'agricultura deixa sentir el pes dels seus homes representatius en altres camps i en altres esferes que les estrictament derivades dels recs; tenim també la Diputació afanyada en l'endegament de la riquesa ramadera; la Cambra Oficial Agrícola, que comptant avui amb altres mitjans que no els d'abans, propicis per a tota negació, i per a res fer, es prepara a actuacions de caràcter cultural-agrícola, que donaran en breu fruits sanitosos que tots compartirem en la taula de l'amor a Lleida i veiem finalment com l'Ajuntament avalla i protegeix aquest desvetllar, oferint tot quant li és abastable per ses mans amoroses.

L'Ateneu que ha procurat en tot moment servir amb la màxima austeritat i altesa de mires i amb els desigs dels millors encerts, reconeix que aquesta feina la distreu d'altra que Lleida també necessita i li és més adequada, i per aquesta raó, al reprendre sa vida normal ha de manifestar com li seria difícil en anyades successives continuar en aquest pla d'ara, tant més, perquè no s'enganya reconeixent que avui la seva obra ha arribat a una maturitat que reclama altres mans més expertes per a conservar-la, no desconfiant, però, la ciutat sabrà recollir-la i amparar-la, que precisament per aquesta raó, ha volgut que fos la ciutat sencera, en tots els seus estaments humils i elevats, en les seves representacions oficials i en aquelles que són fruit de l'estima del poble fossin els que portessin a terme l'obra.

Ha estat Lleida la que ha fet l'Exposició, hem estat tots els qui l'hem feta possible. En nostres papers més insignificants sempre el segell de la ciutat ha recordat a les mans que havien d'es-

criure, quina era l'obligació que ens atenyia, era un escut de la vellúria el que ens recordava que en la nostra obra d'avui hi havia la glòria d'ahir i el goig de demà, i per això mateix, beneïda tot-hora nostra tasca per la ciutat, havia d'atraure no uns expositors sinó a veritables amadors de Lleida que s'han esforçat per a acaronar-la a ella, doncs, les nostres gràcies, i a vosaltres també per la vostra ajuda que ens ha fet possible arribar al dia d'avui amb aquest

optimisme que ens fa estar segurs que aquesta tasca tindrà en anyades successives noves manifestacions més assenyades, més encertades i més dignes de Lleida, penseu, però, que nosaltres hi hem posat tot l'esforç i tot l'amor, esforç i amor que avui deixem a mans de nostre Batlle per tal que ell en reculli els fruits i els ofreni a la ciutat que regeix, declarant obert el Certamen.

HE DIT.

Programa

Avui, 7 de novembre de 1930

A les 10 del matí.—S'obrirà al públic l'Exposició. En dies successius l'hora d'obrir-se serà la mateixa.

A les 11 del matí.—Es repartiran entre els Srs. Expositors les fulles corresponents per a la confecció del catàleg de tot lo exposat. En les mateixes s'hi donaran les instruccions pertinents.

A les 2'30 de la tarda.—Es reunirà el Jurat que haurà d'entendre en el Concurs Agrícola.

A les 3 de la tarda.—Primer concurs Agrícola a base d'efectuar-se llaurades.

Tots quants desitgin prendre part en aquests concursos deuran estar presents als Camps tres quarts de tres de la tarda.

A les 4'30 de la tarda.—Reunió de tots els Jurats al Teatre Municipal dels Camps Elisis, i començament de les tasques de qualificació.

Nota.—Tots els Srs. Expositors deuran estar presents en els stands a l'objecte d'atendre tota petició o aclariment que se'ls fassi pels Membres dels Jurats, encaminades a millor apreciar ço que figuri al Certamen.

A les 6'30 de la tarda.—Tindrà lloc al «Teatre Victòria» un gran concert a càrrec de «L'Agrupació Coral de Música Antiga».

Demà, 8 de novembre de 1930

A les 2'30 de la tarda.—Es reunirà el Jurat que haurà d'entendre en el Concurs agrícola; al lloc que s'assenyalarà del Parc Municipal, tindrà lloc el segon Concurs agrícola a base d'efectuar cavallons.

A les 3 de la tarda.—Concert per la Banda Provincial de la Casa Caritat i visita dels nens i nenes de les Cases de Misericòrdia.

A les 3'30 de la tarda.—I en el mateix lloc que tingué l'anterior, gran castell de focs japonesos.

A les 6'30 de la tarda.—Al Saló de festes del «Casino Principal» extraordinari recital de piano a càrrec de l'eminent compositor En Xavier Gols.

A les 3'30.—Al pis superior del Café-Xalet reunió d'expositors per a elegir aquells que hagin d'integrar els diferents Jurats.

Hortolana
lleidatana.
Porronet de vi rogent.
Hortolana
lleidatana,
que camines
pel camí de Vallcalent.

Cistelleta de recapte camperol.
Hortolana
lleidatana.

Mans de sol.
Perdigana.
Viu pinyol
de les prunes
que es fan brunes
quan les fuma el ventijol.

Hortolana
lleidatana.

Jaume AGELET i GARRIGA.

Notícies

Aviació.—La Junta Directiva de l'Aeri-Club s'ha reunit per tal d'ultimar tots els detalls pertinents a la festa d'aviació que tindrà lloc el proper diumenge.

Subvenció.—Per la Tresoreria d'Hisenda s'ha fet efectiva la subvenció atorgada pel Ministeri d'Economia a l'Exposició Agrícola que suara es celebra.

Avís.—Els senyor expositors són pregats de facilitar al Comité de Direcció dos exemplars de tota propaganda impresa abans d'ésser repartida en el recinte de l'Exposició.

Hostes.—Amb motiu de L'Exposició que s'està celebrant es troba a Lleida el gran pintor aragonés Manuel Díaz Domínguez.

Articles.—Els ha suggerit el Certamen a «Las Noticias» de Barcelona i «A. B. C.» de Madrid, que ha publicat escaients comentaris sobre el mateix.

Servei de Restaurant.—El concessionari del Xalet-Café dels Camps Elisis, nostre bon amic D. Joan Ricart, volent contribuir a la millor organització del Certamen, ha muntat en els jardins de l'Exposició un servei de Restaurant que ha estat molt ben vist per visitants i expositors.

Futbol.—El Centre d'Esports de Lleida asabenta al Comité de Direcció de l'Exposició que el partit que es celebrarà diumenge vinent, dia 9, al Camp d'Esports entre els equips C. E. Tàrraga i el Centre d'Esports local, el dedica als expositors.

Manuel Lorenzo Pardo.—L'il·lustre Director-Tècnic de la Confederació S. H. de l'Ebre, qui ens honora amb la Presidència del Jurat qualificador, no assistí a l'acte inaugural del Certamen perquè urgents ocupacions requerien la seva presència a Madrid segons manifestà a l'Excm. Sr. Alcalde de Lleida, en conferència telefònica.

Forasters.—Es nota una gran aflluència de forasters que fan estada a Lleida per tal de visitar nostra Exposició Agrícola.

El Director general d'Agricultura, que havia promés l'assistència al solemne acte inaugural, trameté ahir el següent telegrama al President de l'Ateneu:

«Reciente desgracia de familia impídeme asistir acto inaugural del Certamen como hubiera deseado y envío a Vd. y Comisión Organizadora mi saludo deseando un gran éxito a dicho Certamen».